

THE BIGGER, THE BETTER
Suurennos- ja miniatyyriveistosten ulottuvuudet

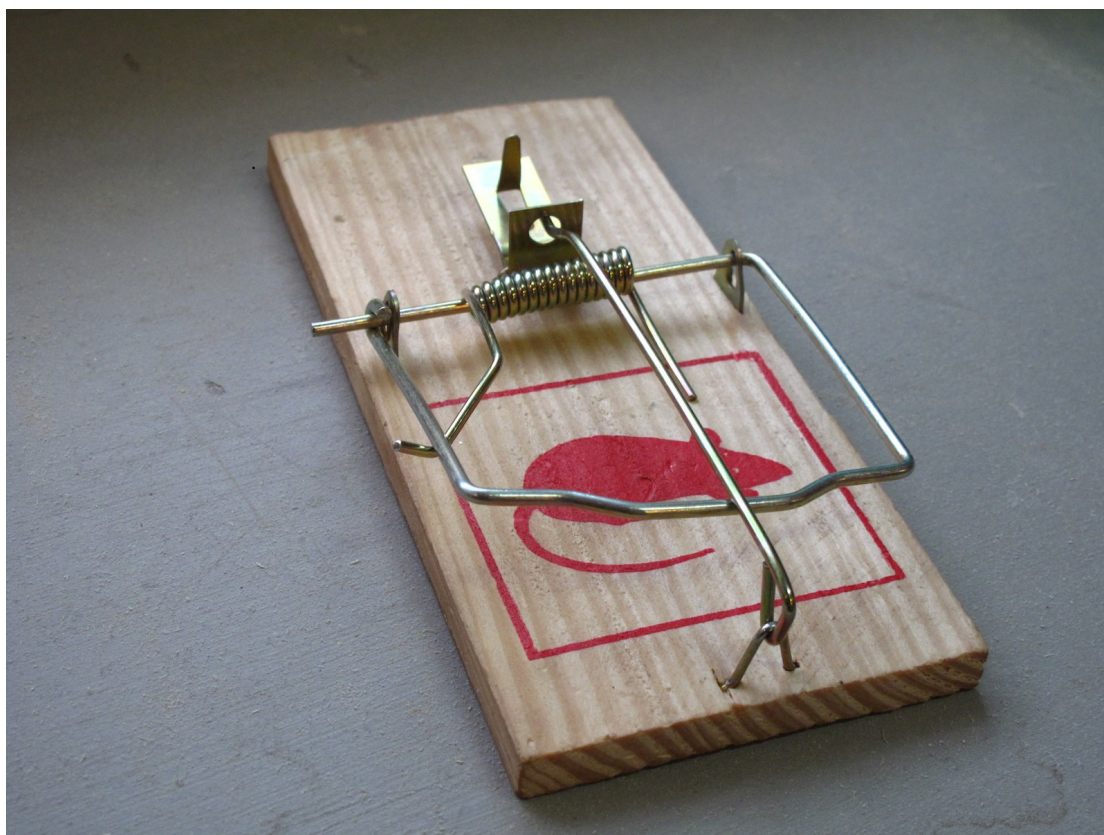
Opinnäytetyö
Sini Kujala
Tampereen ammattikorkeakoulu
Kuvataiteen koulutusohjelma
Toukokuu 2013

SISÄLLYSLUETTELO

I Johdanto	3
II Leikin loppu	3
III Sotakypärästä uima-allas	7
IV Lasinen loukku	9
V Made in China -kopio	11
VI Loukun ristiäiset	11
VII Tehtaanpiipun varjossa	13
VIII Lopuksi	16
Lähteet	17

I Johdanto

Lopputyöteokseni *Loukku* koostuu neljästä suurennetusta, viritetystä hiirenloukku-veistoksesta. Ne ovat melkein suoria kopiota alkuperäisestä mallista, jonka hankin Plantagenilta hintaan 2,90€. Materiaalitkin ovat suhteellisen samat; raakaa, käsittelemätöntä puuta ja rautaa. Teokseni on installoitu ristin malliin lattialle niin, että katsojalla on mahdollisuus kävellä ristien keskipisteeseen, loukkujen ympäröimäksi. Ristin keskiöön tulee spottivalo, joka houkuttelee katsojaa astumaan keskipisteeseen. Loukku on esillä TR1:n tehdasympäristössä, harmaalla betonilattialla. Tutkielmassa aion pohtia syitä, miksi haluan tehdä kopion ja suurennoksen arkisesta esineestä ja miten teoksen eri osat vaikuttavat taidekokemukseen.

Hiirenloukkumalli *Loukku*-teokseen

Tutkiessani kopiointitaidetta ja replikoiden tekoa, aion keskittyä suurempiin ja pienempiin veistoksiin alkuperäiseen malliin nähden. Terminä käytän suurennos- ja miniatyyriveistoksia, sillä se kuvastaa parhaiten teoksia, joita käytän esimerkkeinä.

II Leikin loppu

Helena Sederholm toteaa kirjassaan *Tämäkö taidetta?* että ” – meihin vaikuttaa aivan erityisellä tavalla jokin meitä valtavasti suurempi tai äärettömästi pienempi.” (*Tämäkö taidetta?* Helena Sederholm s. 100) Tällaisten teosten äärellä tunnemme olomme kuin Liisaksi ihmemaassa. Olemme löytäneet keksin, jossa lukee ”EAT ME” ja syötyämme sen kaikki ympärillämme onkin yhtäkkiä

äärettömän pientä. Jättiläisinä joudumme kumartumaan ja tarkastelemaan asioita erityisellä tarkkaavaisuudella ja varovaisuudella. Muuten murskaisimme jalalla miniatyyriveistoksen, kuten katutaiteilija Slinkachun teoksessa *Stroll (2013)* on käynyt. Samalla hetkellä löydämme juoman "DRINK ME", ja juotuumme sen olemmekin peukalon kokoisia ja voimme lentää joutsenella kuten posiolainen Rasmus-kissa aikoinaan. Tällaiset tuntemukset saattavat tulla mieleen ensimmäisinä, kun katsomme suurennos- tai miniatyyriveistosta. Ensisijaisesti oma kokomme (ainakin henkinen) kokee muutoksen.

Pekka Jylhän *Ilo (2007)*

Usein näihin veistoksiin liittyy visuaalinen leikkimielisyys ja lapsekkuus. Tämä näkyy hyvin Pekka Jylhän julkisissa monumenteissa muun muassa *Ilo (2007)* ja *My Way (2012)*. *Ilo* on 5 metriä halkaisijaltaan oleva teräksinen pallo, joka näyttää suurelta, värikkäältä rantapalloilta. Teos on esillä Salon uimahallin edessä. *Ilo* viittaa nostalgisiin muistoihin lapsuuden rantaleikeistä ja antaa samalla mielikuvitukselle tilaa kuvitella paikalle jättiläislapsia. *My Way* on Lempäälän liikenneympyrään suunniteltu 10m x 10m x 4m kokoinen tikkataulu, johon ovat värikkäät tikat jääneet pystyyn nököttämään. Materiaalina on tässä käytetty maalattua sekä kullattua pronssia ja kiveä. *My Way* -teos pelaa paljon samoilla tunnelmilla kuin *Ilokin* – nostalgisuus ja paluu menneisiin kesiin ovat esillä molemmissa teoksissa.

Omassa teoksessani olen myös lähtenyt liikkeelle leikistä. Alkuperäinen idea on tosin mennyt aika kauaskin siitä, mitä teos nyt edustaa minulle. Mielikuvassani on lapsi leikkimässä kirkonrottaa, hän laskee numeroita alaspäin kasvoit seinää

vasten. Lapsella on rotanhäntä ja hän on ympäröity massiivisilla, viritetyillä hiirenloukuilla. Lähtökohdat *Loukkuun* olivat lasten toistensa kiusaamisessa, väkivalta ja sen heijastumisesta leikkeihin. Kuitenkin yksinkertaistin ja kehitin ideaani ja tämä mielikuva ei enää tule katsojalle mieleen. Edelleen teokseni on väkivaltaa, pelkoa ja uhkaa käsittelevä, mutta universaalimmin. Loukuista on kuitenkin leikki kaukana – niihin ei halua koskea, etteivät ne laukea.

Väkivalta on monissa käsittelemissäni teoksissa vahvasti mukana. Aikaisemmin mainitussa *Stroll* miniatyyriveistoksessa on lumeen painautuneessa jalanjäljessä liiskaantunut ja verinen ihmishahmo. Teoksessa joku (meidän normin mukainen) ihminen on astunut miespolon päälle huomaamattaan tai tarkoituksella.

Slinkachun *Stroll* Moskovan Gorky-puistossa

Miniatyyriveistoksen pienuus kuitenkin etäännyttää katsojaa sen raa'asta väkivallasta ja se vaikuttaa yhtä merkittävältä kuin nukkekodin hahmon leikkikuolema. Teoksen pienuus kehottaa ihmisiä kiinnittämään huomiota myös niihin yhteiskunnan "pieniin", heikossa asemassa oleviin ihmisiin. Se myös toivoo, että teoksen löytäjä katsoisi ympäristöään uudella tavalla, hieman tarkkaavaisemmin. Monesti miniatyyriveistokset viittaavat hyvin suoraan nukkekotien erilaisiin asukkeihin. Ne ovat samankokoisia ja usein esittävät tuttuja hahmoja kuten lapsia tai eläimiä. Tällaisilla "lasten leluilla" kuvatut raa'at murhapaikat tai tulinen helveti herättävät ajatuksia myös lasten leikeistä, mielikuvituksen synkkyydestä ja arjen raakuudesta. Arjen raakuus on osa *Loukun* teemoja, kuinka helposti voimmekaan käyttää niin julmaa tapaa tappaa kodin tuholaiset ja emme edes ajattele asiaa. Loukkujen saadessa enemmän kokoa, niiden tarkoitus tappaa muuttuu uhkaavammaksi ja paljastaa oikean brutaalin muotonsa.

Claes Oldenburg & Coosje van Bruggenin *Knife Slicing Through Wall*

Claes Oldenburg ja Coosje van Bruggen ovat tunnettuja suurennetuista arkiesine-monumenteistaan. Heidän teokset antavat katsojalle hyvän mielen, kuten teoksessa *Lion's Tail* (1999), jossa venetsialaisen museon päällä roikkuu suuri leijonan häntä. Suurennetut replikat ovat erityisesti lapsille hauskoja, sillä ne muuttavat tutut asiat hyvinkin oudoiksi ja uusiksi. Oldenburgilla ja Bruggenilla kuitenkin on veistoksia, jotka esittävät esimerkiksi jättimäistä puukkoa leikkaamassa rakennuksen läpi (*Knife Slicing Through Wall* 1989) tai maassa pystyssä olevaa sahaa (*Saw, Sawing* 1996). Näistä teoksista tulee hyvinkin

voimakas väkivallan läsnäolo ja vaikka ne vielä voivatkin näyttää hauskoilta, on niissä myös piilevä pimeämpi merkitys. Arkiesineen suurentaminen etäännyttää katsojaa, mutta oikeastaan vain sen alkuperäisestä kontekstista. Raakuus jopa korostuu, kun tuomme perinteisen suomalaisen tappovälineen, moran, suurennettuna julkiseen tilaan.

III Sotakypärästä uima-allas

Minua kiinnostaa erityisesti arkisista esineitä, kuten lusikasta tai kiikareista, tehdyt veistokset. Arkiesineitä ei yleisesti koeta uhkaaviksi tai ylipäättään minkäänlaisiksi, ne vain ovat olemassa helpottamassa meidän elämäämme. Kuitenkin näiden tavaroiden nostamisella taiteeksi, veistoksiksi ja installaatioiksi, voimme muuttaa niiden funktion täysin. Helsingin Sanomien Nyt-liitteessä (18.-24.1.2013) Valtteri Väkevä käsitteli humoristisesti Helsingin Kasarmintorille rakennettavaa talvisodan muistomerkkiä. Artikkelissa toimittaja ehdotti erilaisia suurennosveistoksia toteutettavaksi, muun muassa Suomi-konepistoolia, sotakypärää ja juoksuhaudaa, näitä ehdotuksia oli kommentoimassa Helsingin taidemuseon amanuenssi Teija Mononen sekä Enis Fazliov, vuoden 2012 eurooppalainen skeittari. Jutussa on puolitosissaan mietitty vaihtoehtojen hyviä ja huonoja puolia niin taidemaailman kuin skeittareidenkin näkökulmasta. Esimerkiksi Suomi-konepistoolin Mononen tyrmäsi heti, sillä "ase ei sovi missään olosuhteissa esille julkiseksi monumentiksi". Sotakypärä sai pisteet kotiin skeittarilta, mutta Mononen tyrmäsi tämänkin epäkäytännöllisenä vedenpoiston takia. Mielenkiintoista minusta on, kuinka näiden esineiden käyttötarkoitus muuttuu täysin toiseksi, kun niistä tehdään isompi jäljennös. Tietysti jo veistokseksi muuttaminen poistaa alkuperäisen käytön ainakin konepistoolilta, mutta sen suurentaminen tuo sille jo jotain aivan muita funktiota – tässä tapauksessa skeittareille "skeittireilin". Samoin sotakypärä toimisi vesialtaana linnuille tai liukumäkenä riippuen kummin päin sen sijoittaa.

Miten omassa teoksessani sitten muuttuu käyttötarkoitus? Teoriassa ei mitenkään, hiirenloukku toimii edelleen loukkuna ja tappovälineenä, mutta käytännössä se ei voi laueta. Funktiohan on tietysti muuttunut arkisesta esineestä taideteokseksi, mutta mielestäni se muutos ei ole niin merkittävä, onhan ready-made -taidettakin. Suurentamalla hiiren- taikka rotanloukun herättelen katsojan mielikuvitusta. Kenelle loukku on tarkoitettu? Onko vanhassa tehdasrakennuksessa mutanttijättihiiriä? Vai ovatko loukut ihmiselle tai ihmislapselle?

Arkiesineen käyttö teoksessa tekee siitä hieman helpommin lähestyttävän katsojalle, se ei ole erikoinen, abstrakti metallisykerö vaan tuttu jokaisen elämässä. Se herättää jo valmiiksi tiettyjä mielikuvia, mihin sitä käytetään, mitä muistoja minulla on esineestä ja miksi kukaan haluaisi suuren hiirenloukun? Minulla muistot hiirenloukussa liittyvät lapsuuteen, kun isoveljeni kanssa yllytimme toisiamme laittamaan käden viritettyyn loukkuun. Muisto on hyvä, vaikka varmasti silloin onkin sattunut käteen.

Jeff Koonsin *Acrobat*

Erityisesti suurennosveistoksissa tulee mieleen hieman kitch, muun muassa Jeff Koonsin Popeye-sarjasta teos *Acrobat* (2003) on tästä hyvä esimerkki. Se on yli kaksi metriä korkea veistos, jossa alumiinista tehty puhallettavan uimalelun näköinen rapu tasapainottelee kahden tuolin varassa. Toinen esimerkki Koonsilta on *Balloon Rabbit* (2005-2010), joka on yli neljä metriä korkea "ilmapalloista" puhallettu ja muotoiltu kani. Molemmissa teoksissa jo kirkkaat värit ovat hyvin tyypillisiä kitchille ja esineet, joihin ne viittaavat ovat täysin "turhia", naivistisia koriste-esineitä ja leluja. Jylhän leikittelevät teokset ovat kitchiin viittaavia värikkyydellään. Ne kuitenkin on valmistettu hienosta teräksestä ja maalattu näyttämään muovilta, kuten teoksessa *Ilo*. Kitch ei esiinny näissä teoksissa kovinkaan runsaana – kuten yleensä kitchissä – vaan mielenkiintoisen minimalistisena ja korostaen yhden esineen hyödyttömyyden merkitystä.

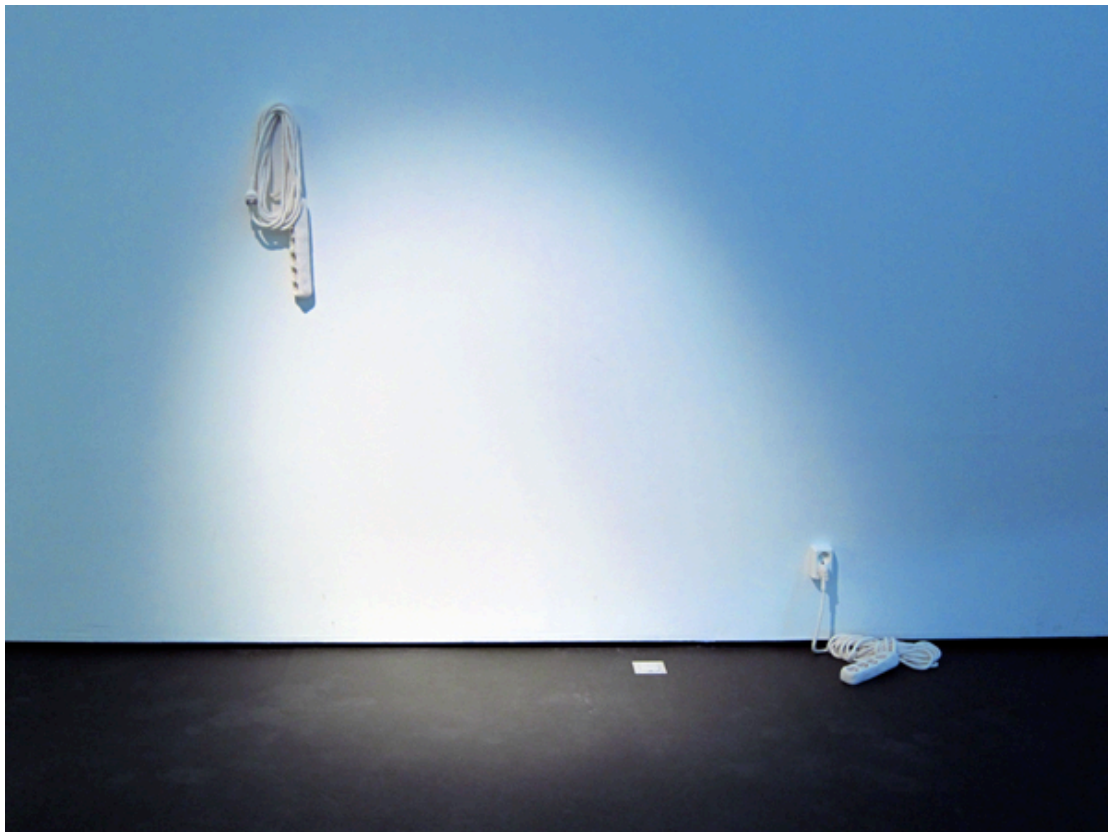
IV Lasinen loukku

Teoksen valmistuminen puutyöpajassa

Materiaalin valinnassa lähdin perinteiselle linjalle – käsittelemätöntä lankkua, rautaa ja peltiä – sillä halusin pitää teoksen mahdollisimman yksinkertaisena. Miettiessäni materiaaleja sain lopputyöohjaajaltani ehdotuksia muun muassa lasin tai marmorin käytöstä teoksessa. Hiirenloukun käyttötarkoitus on

kuitenkin nimenomaan pääasia teoksessani, ja materiaaleilla kikkailu ei olisi tehnyt ideaa paremmaksi. Minimalistisuus myös tekee teokseni tunnistettavammaksi – yksi aihe, joka on huolestuttanut minua. Plantagenilta ostamassani mallissa on käytetty halpaa puuta ja metallia. Loukun ei tarvitse olla mitenkään hienosteleva toimiakseen. Tästä syystä pidin kiinni näistä materiaalisista elementeistä. *Loukku* olisi ollut täysin erilainen teos, jos olisin valmistanut sen esimerkiksi lasista. Loukkuni eivät enää olisikaan tappavia aseita vaan itsensä sirpaloivia, mikäli ne laukeaisivat. Hienostuneempina ja herkempinä marmoriset tai lasiset loukut olisivat varmasti visuaalisesti kiinnostavia ja kauniita, mutta minulle tärkeämpää on idea ja merkitys. Minun loukkuni ovat kuin tehtaassa tuotettuja (osittain ovatkin), hieman rosoisia ja näyttävät olleen käytössä jo muutaman kerran. Ne nimenomaan voisivat toimia oikeassa, alkuperäisessä tarkoituksessaan ja se tekee niistä kiinnostavan ja antaa vaaran tunnun. Terävistä, hiomattomista peltipiikeistä saattaa saada haavoja ja raskaasti rämähtävä rautatanko aiheuttaa mustelmia sille, joka alle jää. Visuaalisesti puu ja rauta jättävät loukut hyvin arkisiksi esineiksi, sellaisiksi joita voisi ostaa Plantagenin kaltaisesta puutarhakaupasta ja rautakaupasta. Materiaaleilla leikittely on yksi kuvanveiston hienoimmista puolista ja sillä saa teoksen merkitykset muuntumaan millaiseksi tahansa. Minulle teoksen kannalta tärkeää oli käyttää tehdasvalmisteisen tuntuja elementtejä, jotta siitä tulisi arkiesineelle ominainen tunnus: monistaminen ja persoonattomuus.

Liisa Hietasen *Yhdessä*

Pekka Jylhän teosten materiaalivalinnat ovat katsojaa huijaavia. *Ilon* rantapallo näyttää aivan oikealta kumiselta pallolta, vaikka teoksessa onkin käytetty maalattua terästä – hyvin yleinen materiaali Jylhän työskentelyssä. Osa hänen

taiteensa viehätystä syntyy nimenomaan tästä realismin illuusiosta, jossa taitavasti naamioitu materiaali näyttää halvalta Made In China -lelulta. Katsojaa huijaa myös Liisa Hietanen teoksellaan *Yhdessä* (2012). Hietanen käyttää veistämiseen virkkausta ja luo langalla käsittämättömän realistisen näköisiä esineitä, tässä tapauksessa jatkojohtoja. Hän leikkii materiaalillaan ja huijaa katsojaa luulemaan, että kyseessä on vahingossa taidetilaan jäänyt jatkojohto, joka lopulta tarkemmalla katsomisella paljastuu itse teokseksi. Hietasen veistokset eivät kuulu suurennos- tai miniatyyriveistoksiin, vaan pyrkivät kuvaamaan arkiesineet täysin oikeassa koossa ja sen vuoksi en käsittele hänen teoksiaan enempää.

V Made in China -kopio

Yksi ongelma on vaivannut minua lopputyötä tehtäessä, kuinka paljon teos on minun tekemä ja kuinka paljon muista lähtöisin? Loukkuja varten teetin ulkopuolisella peltisepällä peltiosat, perusteluna oli ammattimaisempi ja parempi jälki teosta varten. Yritin tehdä itse teoksen vieteriosat, mutta useamman epäonnistuneen yrityksen jälkeen päätin teettää ne ulkopuolisella ammattilaisella. Työn teettäminen oli tärkeää, koska halusin loukuista skarpin ja uskottavan näköiset – niitä ei voi sekoittaa 9. Luokkalaisen epäonnistuneeseen väkerrykseen. Mutta koska olen tee-se-itse ihminen, niin oma ylpeyteni koki kolauksen ja jouduin itselleni perustelemaan päätöksiä. Taiteilijana olen luonut teoksen idean ja tuon sen taidemaailmaan esittämällä esineen installaationa ja sijoittamalla sen museoon, joten voin ylpeänä seistä teoksen takana omalla nimelläni.

Kuinka paljon suurennos- ja miniatyyriveistoksissa näkyy taiteilijan oma persoona ja kädenjälki? Tietysti suuremmin ajatellen sen näkyy jo siinä, että taiteilija on päättänyt tehdä replikan jostain aivan tietystä esineestä ja ehkä jopa tehnyt niitä useampia. Mutta jos veistos on täysin kopio, materiaaleja myöten kuten minulla, niin missä näkyy se taiteilijan tuoma oma jälki? Veistoksissani olen muutaman osan teettänyt ulkopuolisilla ammattilaisilla. Suurin osa on kuitenkin itse tehtyä, mutta nekin voisivat olla kenen tahansa tekemiä. Kuten Susie Hodgen kirjassa *Why Your Five Year Old Could Not Have Done That* todetaan jokaisen teoksen kohdalla: taiteilija itse luo teokseen taiteen hengen ja idean, hän tuo sen taiteen piiriin arvosteltavaksi ja ihailtavaksi. Taiteilija punoo teoksen ympärille kontekstin ja luo sille merkityksiä, jotka teokselta muuten puuttuisivat ja tekisivät siitä ainoastaan elämättömän objektin.

VI Loukun ristiäiset

Taideteoksen nimi on tärkeä osa kokonaisuutta ja se usein johdattelee katsojaa taiteilijan idean sisään. Nimeämällä teoksen sen merkitystä voi muuttaa paljonkin tai antaa katsojalle vapauksia tulkita teosta uudella tavalla. *Loukku*-teoksen nimeäminen oli hankalaa ja sain ristiriitaista palautetta nimiehdotuksista. *Loukku* oli koko ajan työnimenä veistokselle, mutta jossain vaiheessa työskentelyä se tuntui hieman liian avoimelta. *Loukku* oikeastaan vain

kertoo mitä teoksessa on, neljä loukkuja, jotka muodostavat yhdessä yhden ison loukun. Mietin nimiä kuten "Hiljaa, varovasti", joka oli hyvin runollinen ja liian naiivi nimi teokselle. Myös "Adrenaliinipiste" oli pitkään mietinnässä, sen viittasi yhteen teoksen merkityksistä, siihen kuinka ihminen antautuu vaaralle ja houkutuksille elämässään. Vaikeaa oli, että halusin kuitenkin pitää muut veistoksen merkitykset vielä mukana, en halunnut rajata niitä pois nimeämällä teoksen hyvin spesifistisesti. Sain palautetta siitä, että *Loukku* nimenä jättää teoksen ehkä liiankin avoimeksi ja ei välttämättä johdata sitä siihen suuntaan, kuin olin ajatellut. Taiteilijana kuitenkin päätin pysyä minimalistisuudessa ja jätin nimen, se tukee mielestäni teoksen visuaalista ilmettä, ja antaa katsojalle vapauden ja samalla vastuun miettiä teoksen merkityksiä. Joka tapauksessa oma merkityksenanto teoksessa on erityisen tärkeä.

Loukku esillä HIMONA-lopputyönäyttelyssä TR1:ssä keväällä 2013

Merkitykseltään *Loukku* on minulle vahvin pelon, jännitteen ja houkutuksen luomisessa. Haluan luoda paikan, johon mennessään ihminen joutuu valokeilaan ja jää loukkuun. Hän on huonojen vaihtoehtojen ympäröimä ja ahdistunut ollessaan esillä, kaiken keskellä. Teos käsittelee tarvetta olla esillä, kaiken huomiopisteenä ja niiden tarpeiden kaksipiippuisuutta. Taiteilijan ammatissa itselläni on pyrkimys elättää itseni taiteella ja se vaatii tunnettavuutta, kuuluisuutta ja paljon esillä oloa. Itse kaihdan esiintymistä ja näkyvyyttä ujouden takia, ja tästä syntyykin ristiriita. Kuinka menestyä taiteilijana ja silti pitää oma yksityisyys ja rauha? Ammatinvalintani on johtanut minut loukkuun.

VII Tehtaanpiipun varjossa

Installoinnissa ympäristön merkitys korostuu. Claes Oldenburgin ja Coosje van Bruggen julkiset veistokset tunkeutuvat kaupunkitilaan, erityisesti *Knife Slicing Through Wall*, jota aikaisemmin kuvailin. *Garden hose* teoksessa suurella nurmikentällä maahan on isketty puutarhan vesipiste, josta laskeutuu maahan pitkä vesiputki. Maahan on tehty pieni vesiallas kohtaan, johon putken pää tulee. Teos tuo puistomaiseen ympäristöönsä iloa ja hauskuutta ja näyttää arkiseen käyttöesineen uudet puolet meille.

Slinkachun *After The Storm*

Slinkachun katutaideteokset kiinnittävät erityistä huomiota ympäristöönsä tilataiteen tavoin. Taiteilija tekee pienet kohtauksensa erityisesti valittuihin paikkoihin, kuten teoksessa *After The Storm*, jossa kadulla vesilätäkössä miniatyyripelastuvene naaraa hukkunutta miestä. Jukka Silokunnaksen sensuroitu teos *Asiaton oleskelu kielletty* (2011), oli suurennos jokaiselle tutusta liikennemerkistä. Silokunnas aikoi pystyttää kyltin Tampereen Finlaysonin alueelle, mutta se sensuroitiin naapuruston yrittäjien toimesta. Silokunnas toi tavallisen liikennemerkkin taiteen piiriin ainoastaan suurentamalla sen ja sijoittamalla uuteen paikkaan, mikä mielestäni on hyvä esimerkki siitä, kuinka vaikuttavaksi esineen mittakaavan muuttaminen tekee teoksesta. Veistos otti tilaan haltuun kommentoimalla julkisten tilojen yksityistämistä ja markkinatalouden valtaa kaupungeissa.

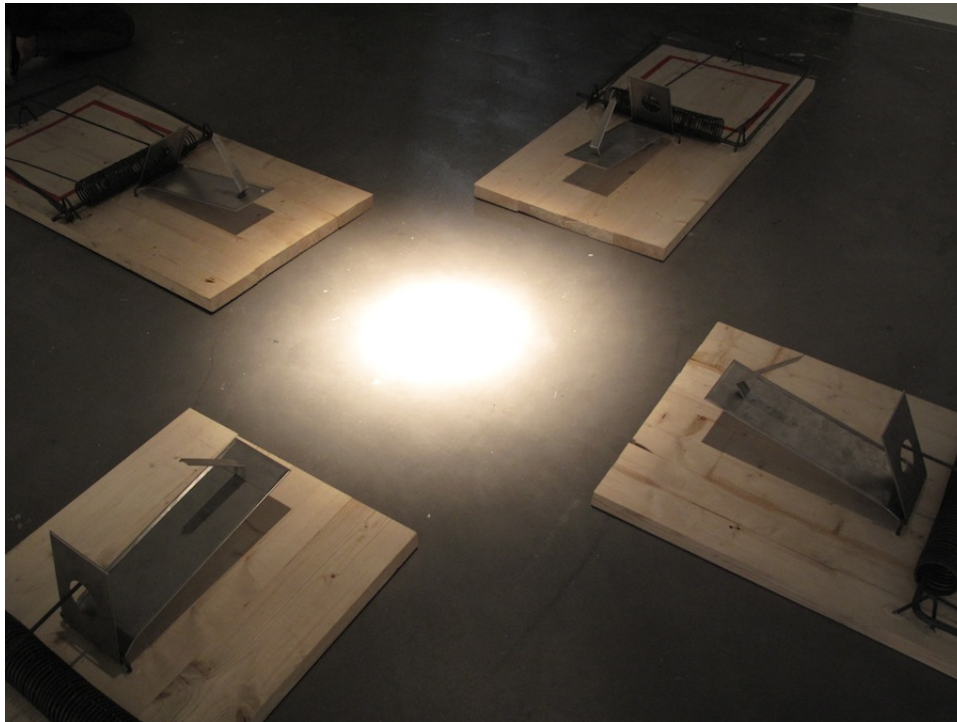

Loukut saavat tehdasympäristössä uusia merkityksiä

Näiden taiteilijoiden yksi tavoitteista on varmasti saada arkisiin paikkoihin uusia näkökulmia ja kiinnittää huomiota meitä koko ajan ympäröivään tilaan. Tuttu tiilimuuri ei enää olekaan tavallinen muuri, vaan kohtauspaikka pienille tapahtumille ja uusi esityspaikka taiteelle.

Oma installaationi on perinteisessä taiteen esityspaikassa, museossa, mutta silti paikka on tarkkaan mietitty. Pidin tärkeänä, että teokseni tulee esille nimenomaan TR1 taidemuseoon eikä Mäntinrannan galleriaan, sillä vanha Finlaysonin tehdasympäristö sopii loukkujen historiaan ja tehdasmaiseen tyyliin. Installoinnissa tärkeä osa oli valo, joka teoksessani oli spottina sijoitettu loukkujen keskelle. Spottivalo houkuttelee katsojaa kävelemään loukkujen keskelle muodostamaan tilaan. Siinä pienessä tilassa hän on kaikkien esillä, valossa ja ympäröitynä kuolettavilla loukuilla. Valon avulla sain katsojalle luotua jännitettä ja vaaran tuntua.

Erilaisia vaihtoehtotiloja installoinnille oli myös läheisen elokuvateatterin parkkihalli, jossa loukut olisivat yllättäneet katsojan paremmin. *Loukku* on menossa kesällä 2013 Haiharan kesänäyttelyyn Eläin-teemaisena ja siellä aion installoida loukut erilaisiin paikkoihin vanhalle kartanoalueelle. Siellä tallin läheisyydessä loukku toimii eri tavalla katsojalle ja saa uuden merkityksen esimerkiksi koirapyydyksenä. Installoinnilla voin viedä teoksen teemoja moneen eri suuntaan ja joka kerta yllättää katsojan uudestaan uudella paikalla.

Loukku 2013

VIII Lopuksi

Tutkielmassani olen käsitellyt kopiointitaidetta sekä suurennos- ja miniatyyriveistoksen merkittäviä puolia taideteoksina. Mitkä asiat vaikuttavat teosten tekemisessä ja esille laitossa? Niin kuin kaikessa taiteen tekemisessä, lähtökohdat ovat teoksen ideassa ja jujussa. Suurennos- ja miniatyyriveistoksissa tämä juju on tietysti mittakaavan muutoksessa, mutta ei pelkästään siinä. Mittakaavalla pelatessaan taiteilija pystyy leikittelemään ympäristön sekä katsojan kanssa. Samalla hän muuttaa myös katsojan omaa mittakaavaa ja vie hänet toiseen maailmaan, jossa kaikki on hieman erilaista.

Leikkisyys liittyy moniin suurennos- ja miniatyyriveistokseen, joissa aiheena on käytetty usein tavallisia arkiesineitä. Ne muuttuvat pienetessään nukkekodin ukoiksi tai suuretessaan esimerkiksi kypärästä tulee jättimäinen liukumäki. Materiaalivalinnoilla voidaan viedä teoksen merkitystä eri suuntiin ja vaikuttamaan katsojakokemukseen. Ympäristön vaikutus korostuu kaikissa käsittelemissäni teoksissa, ja ne ovatkin osittain paikkasidonnaista taidetta. Isot julkiset teokset ovat teemallisesti tai ulkonäöllisesti sidottuja ympäristöönsä, kuten Jylhän teoksessa Ilo.

Kaikkia näitä käsittelemiäni puolia kopiointiteoksissa olen itsekin joutunut pohtimaan tehdessäni lopputyöteosta *Loukku*. Jokaisella päätöksellä olen vaikuttanut siihen kokemukseen, jonka katsoja saa nähdessään neljä jättimäistä hiirenloukkua. Jotta *Loukku* ei olisi pelkästään jäljennös tavallisesta hiirenloukusta, olen tuonut sen taidekenttään veistosinstallaationa, jossa loukku ei olekaan enää uhka hiirelle vaan jokaiselle katsojalle.

Lähteet:

Sederholm, Helena – *Tämäkö taidetta?* (2000) WSOY, Porvoo

Rautio, Pessi – *Uusimmat realistit* Taide-lehti 6/2012

Väkevä, Valtteri – *Muistomerkki yhdistää sukupolvet* Helsingin Sanomat / Nyt-liite 18.-24.2013

Hodge, Susie – *Why Your Five Year Old Could Not Have Done That – Moder art explained* (2012) Thames & Hudson

Teoskuvalähteet:

Slinkachu: <http://slinkachu.com/little-people> & <http://little-people.blogspot.fi/>
(tarkistettu 17.5.2013)

Pekka Jylhä: www.pekkajylha.com (tarkistettu 17.5.2013)

Jeff Koons: <http://www.jeffkoons.com/> (tarkistettu 17.5.2013)

Claes Oldenburg & Coosje van Bruggen: <http://oldenburgvanbruggen.com/>
(tarkistettu 17.5.2013)

Liisa Hietanen: <http://liisahietanen.com/> (tarkistettu 17.5.2013)

Muut kuvat tekijän omia